

ОСТАННІ ВІСТІ

Вісник, 4 травня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАЯВИВ, ЩО ВІН НЕ ДОЗВОЛИТЬ, ЩОБ КОМУНІСТИ ЗАХОПИЛИ ВЛАДУ В НОВИХ АМЕРИКАНСЬКИХ КРАЇНАХ. Промовляючи до 4,200 делегатів на Конференції Американської Федерації Праці-Конгресу Індустріальних Організацій, Джансон заявив, що є певні докази на те, що комуністи ведуть провід між повстанцями в Сан Домінго, які є за поворот колишнього президента Хуана Боша. ЗДА ніяк не допустить до того, щоб комуністи опанували Домініканську Республіку. Представник ЗДА запропонував Організації Американських Держав зорганізувати міжамериканські збройні сили, які могли б завести лад в Сан Домінго, де тепер перебувають самі тільки збройні сили ЗДА. Є надія, що ОАД погодиться на пропозицію ЗДА, хоч в цій справі є опозиція деяких американських держав.

ЗЕМЛЕТРУС В САН САЛЬВАДОРІ СПРИЧИНИВ СМЕРТЬ КОЛО 50 ОСІБ, а число поранених виносить 400. З інших джерел повідомляють, що число вбитих виносить 150, і що число поранених є далеко більше. Матеріальні втрати високі, досі не обчислені. Поважне число домів знищено, а пошкоджених домів покищо нараховують 4,000. Найбільше потерпіли передмістя столиці міста Ель Сальвадору. Уряд оголосив виштовпувати стан. Столиця має 180,000 мешканців, а Сальвадорська Республіка нараховує 2,500,000 мешканців. Столиця є у стій вигаслого вулкану. Великі землетруси були в Сан Сальвадорі в роках 1854, 1872 і 1917. Сан Сальвадор є в Середній Америці.

ДО ШКІЛЬНОГО РОКУ 1967-1968 ВСІ КЛАСИ ПУБЛІЧНИХ ШІКЛ МУСЯТЬ БУТИ ДЕСЕГРЕГОВАНІ. — так заявив комісар шкільництва Френсіс Кеппел. Він сказав, що вже у вересні цього року всі публічні школи повинні виявляти добру волю та об'єднати прийнятні перші початкові 4 класи. Коли б деякі школи не хотіли цього зробити, то вони, згідно з законом про охорону громадянських прав із 1964-го року не дістали б федеральної допомоги. Цей закон забороняє расову сегрегацію в публічних школах. Якщо всі 27,000 шкільних округів виконують це завдання, комісар шкільництва, то в найближчих місяцях зробиться більше для скасування сегрегації в школах, як за 11 років, коли то Найвищий Суд ЗДА в 1954 році визнав расові обмеження в школах за протиконституційні.

АМЕРИКАНСЬКІ АСТРОНАВТИ ПЛАНУЮТЬ ВИХІД ІЗ КАБІНИ ПІД ЧАС ЛЕТУ, що має відбуватися в червні цього року. Найближчий лет доволу Землі має тривати 98 годин, під час яких кабіна має облетіти Землю 63 рази. Летятимуть в цій проєкті Джеймні майорі летуства Едвард Г. Вайт та Джеймс МакДейвіт. Майор Вайт сказав, що він буде готовий вийти з кабіни на яких 15 хвилин під час лету в космосі. Тоді тіло цього астронавта охоронятиме тільки його одяга, бо кабіна буде відкрита на дніння космосу.

ЗБУДУВАЛИ НАВЕЛИЧНІЙ В СВІТІ ВУДІДЛА НА ПЛОЩІ 625 КВАДРАТОВИХ СТИВ В КЕННІ БЕННІДІ НА ФЛОРАДІ, яка має 129 мільйонів кубічних стів обсягу. Ця будівля називатиметься ВАБ (Вегітел Асемблї Билдінг), і в ній будуть монтувати найбільш американську ракету "Сатурн 5", яка має вилітати в космос десь коло 1970-го року американську експедицію на Місяць. Ця будова має великі чотири прогони, з дверима 456 стів заввишки; вона коштує \$104.6 мільйона. Велика піраміда Хеопса має 96 мільйонів кубічних стів обсягу, а вашигтонський Пентагон — 77 мільйонів кубічних стів обсягу.

У СВІТІ

ДО ПІВДНОВОГО В'СНАМУ ВІСЛАНО 173-го ПАПУШНУ БРИГАДУ, разом 3,500 воїнів у повному озброєнні. Також число морської піхоти збільшено до кругло 10,000 воїнів. Прислано туди теж нові сотні армійських гелікоптерів, по 25 машин і 260 осіб в кожній сотні. Таким чином число американського війська в Південному В'снани зросло понад 36,000. Коли доведана це були тільки військові інструктори й дорадники, то тепер є там вже коло 15,000 бойового війська.

У ВІПНІ В ПІВДНОВОМУ В'СНАМІ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ тепер щораз частіше літаків з літаконосців 7-ї американської флотії, 1-го травня вісім бомбівиків з двох літаконосців виконали 38 бойових місій, скинувши разом 50 тонн бомб над густо залісненим тереном, в якому засіли сильні партизанські загони.

КАМБОДЖА ЗПРАВА ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З ЗДА: Ді голова Народом Шігану, який за останній рік насправді став знаряддям Комуністичного Китаю, заявив, що він зривав зв'язки з ЗДА тому, що ЗДА відповідала за налет південно - в'єтнамських літаків під кінець квітня ц. р. на два прикордонні села, де ніби-то згинув один хлопець, та що ЗДА відповідала за статтю в "Нюзвіку", де писалося про підозрілі фінансові операції матері Народом Шіганука.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПІВДНОВО-АЗІЙСЬКОГО ОБОРОННОГО ПАКТУ (СЕАТО) ПОЧАЛАСЬ 3 ТРАВНЯ Ц. Р. У ЛОНДОНІ. Америку репрезентує там заступник державного секретаря Джордж Болл, бо державний секретар Дін Ракс не міг виїхати з уваги на кризу в Домініканській Республіці. До СЕАТО належать ЗДА, Британія, Франція, Австралія, Філіппіни, Нова Зеландія, Сіам і Пакістан. Франція, яка не погоджується з американською політикою у В'снани, приєднала на конференцію в Лондоні тільки свого "обсерватора" і погрожує виступленням відтілі.

У БРИТАНСЬКОМУ ПАРЛАМЕНТІ УРЯД ПАРТІЇ ПРАЦІ ПОКИНІВ ВИГРАВ у боротьбі за закон проти расової дискримінації: даний законопроект перейшов у другому читанні 261 голосом проти 249. Цей закон передбачає поважні грошові карі для власників всіх "публічних влаштувань", які будуть ставитись дискримінаційно до "кольорових" осіб, та карі за статті, підбурюючі проти "кольорових". У Британії є тепер кругло один мільйон "кольорових", включаючи азіатів.

ТУНІСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАБІБ БУРГІБА заявив у публічній промові, що єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер тільки тому виступив проти нього, Бургіба, у зв'язку з арабсько-ізраїльським спором, що Нассер не перестав ніякої незалежності від нього іншої думки, бо він має амбіції стати диктатором цілого арабського світу. Бургіба заявив також, що коли араби загрожували б Ізраїлеві війною, "то ніхто у світі не взяв би нас поважно".

ПІДНОЗІПІСНИЙ ПРЕЗИДЕНТ СУКАНО РІДКІН заявив у публічній промові, що єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер тільки тому виступив проти нього, Бургіба, у зв'язку з арабсько-ізраїльським спором, що Нассер не перестав ніякої незалежності від нього іншої думки, бо він має амбіції стати диктатором цілого арабського світу. Бургіба заявив також, що коли араби загрожували б Ізраїлеві війною, "то ніхто у світі не взяв би нас поважно".

ЗДА ПРОПОНУЮТЬ СТВОРИТИ МІЖАМЕРИКАНСЬКЕ ВІЙСЬКО ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ ЗАВОРУШЕННЯ В ДОМІНІЦІ

Вашингтон. — 3-го травня дипломати ЗДА у Вашингтоні і в столицях численних американських держав, що є членами Організації Американських Держав, працювали в тому напрямку, щоб здобути більшість двох третів голосів для американської резолюції, щоб до Сан Домінго вислати спільні збройні сили ОАД, які б там діяли про втримання ладу та старалися не допустити до виникнення ще одної комуністичної країни, до чого амагають комуністи, які опанували домініканських повстанців. Деякі уряди латиноамериканських держав не є вдоволені з того, що президент Джансон, не питаючи про згоду Ради ОАД, наказав американським морським безпечити порядок на незалежному острові. В американських політичних колах сподіваються, що вдасться здобути більшість для схвалення цієї резолюції в Раді ОАД, яка дозволяла б на висилку міжамериканських збройних сил до Сан Домінго, які разом із американською морською піхотою могли б діяти про лад в країні та про те, щоб владу не захопили комуністи, які о-

Генеральний Поштмайстер Гроновскі взяв участь у відзначуванні Польонією в Джерзі Сіті роковин польської конституції

Джерзі Сіті. — Місцева Польонія з великими вшануваннями відзначала тут у понеділок, 3-го травня роковини прийняття польської конституції 3-го травня 1944-го року. З цієї нагоди послідніш міста проголосили в місті Дев Польської Конституції, а в урочистостях, які відбувалися в місті з цієї нагоди, взяв участь генеральний поштмайстер Джан Гроновскі, що є польського роду. Головною темою промови Генерального Поштмайстера, що з гордістю говорив про свій польський рід, були — крім згадки про роковини польської конституції, актуальні проблеми американської внутрішньої і зовнішньої політики, зокрема про справу схвалення справедливого імміграційного закону та зусилля уряду президента Джансона припинити нову експансію комуністичної диктатури в Азії і навіть в західній гемісфері.

Торонтська Союзова Округа відбула свої загальні збори

Торонто. — Минулої суботи, 1-го травня 1965 р. тут, у приміщенні УНО, відбулися четверті з черги загальні збори Округового Комітету Відділа УНОСоюзу з ордком у Торонті. Місцева округа об'єднала 26 Відділів УНОСоюзу, в тому 11 з самого великого Торонто, який є найбільшим осередком УНОСоюзу в Канаді й гуртом понад чотири тисячі канадійського союзового членства. Збори відкрив й ними проводив голова округи, відомий громадський діяч, голова місцевого Відділу КУК, д-р Осип Бойко. Після короткого вступного слова й привітання привіятих численних делегатів 18 Відділів округи та дев'ятинадцяти Відділів з Союзу й привітання делегата екзекутиву УНОСоюзу, головною секретаря Ярослав Падюха, він запропонував порядок нарад, одною з перших тощо якого було прийняття, дещо справленого на зборах, протоколу ранішніх, третів загальних зборів округи. Після цього голова зборів, замість звіту управи, просив головного радного та директора Канадійської канцелярії Богдана Зорича скласти огляд стану та праці відділів округи. Після доповіді Б. Зорича, яку доповнив мгр. С. Матишак, голова контрольною комісії округи, відбулася дискусія, в якій заборили голос передусім представники Відділів членів округи, інформуючи привіятих про стан своїх Відділів та їх працю в минулому році. Дискусія підійняла ряд проблем Відділів та округи й внісши низку побажань до Головної канцелярії УНСоюзу. Поручено питання збільшення активності Відділів, зокрема на відтинку по-більшення членства, яке в минулому році значно зменшилося, питання союзних організаторів, поширення Енциклопедії Українознавства, відбуття, хоч спільного, від-

У РАДІ БЕЗПЕКИ ОН ВІДБУЛОСЯ БУРХЛИВЕ ЗАСІДАННЯ В СПРАВІ ДОМІНІКАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

СТІВЕНСОН ЗАКИНУВ ФЕДОРЕНКОВІ, ЩО ВІН ГОВОРІТЬ, ЯК СТАЛІН І ВІШНІНСЬКИЙ

Об'єднані Нації. — На засіданні Ради Безпекі Об'єднаних Націй в понеділок 3 травня ц. р. скликаному на вимогу Советського Союзу, що оскаржив Америку у "збройній інтервенції" проти Домініканської Республіки з "порушення суверенності" цієї країни та "яскравим порушенням чартуру ООН", прийшло до гострої вимини між советським представником Миколою Федоренком та речником ЗДА Алесієм Стівенсоном. Федоренко лаявся проти "американського милітаризму" та назвав "брудним і безсоромним виправдуванням" висулу американського війська в Домініканській Республіці аргументом тамошньої анархії і комуністичної загрози. Америка, мовляв, грас ролю судді й ексекютора та поводитись у відношенні до Домініканської Республіки гірше, як до Алабамі чи Міссісіпі, бо тамешні расисти мають більшу свободу рухів. Волюнчос Федоренко лаявся проти американської політики в Кореї, Кореї і В'єтнамі. "Вчора Паніма впаля жертвою американського імперіалізму, сьогодні паде нею Домініканська Республіка, а завтра стане це інша латинська американська держава" — кричав Федоренко. Алесій Стівенсон у відповідь назвав вступ Федоренка промовою у стилі Сталіна і Ви-

Ньюарк-Ірвінгтон приготувалися до великих святкувань

Ньюарк, Н. Дж. (Іван Гайль). — Вся українська громада Ньюарку-Ірвінгтону інтенсивно приготувалась до посвячення двох новообудованих церков і зустрічі своїх найближчих церковних достоянств у ЗДА.

9-го травня ц. р. Українська Православна Парафія Святої Тройці буде посвячувати свою нову, простору церкву при Лайонс евеню біля Стайвеса-стрит у Ірвінгтоні.

Церкву збудовано на горістій площі біля парафіяльного дому, який закуплено декілька років тому. Кожному, хто переїздить до Лайонс або по Стайвеса евеню, відразу впадає у вічі своїм унікальним стилем у цій країні церковна копула. Ця 30-стопова мідна копула (проект архітекта А. Жуковського) з позолоченим хрестом піднімається високо над будівлею, нагадуючи нам рідні сторони. Чинну посвячення церкви доконав Митрополит Української Православної Церкви в ЗДА Іван Теодорович з чисельним духовництвом. Крім довершення чини посвячення церкви парафіяні й всі гості будуть наочини свідками ще одного радісного моменту, а саме нагородження митрою настоятеля цієї церкви о. прот. Артемія Селенія, яку урочисті Владика Іван. Після церковних урочистостей відбудеться святочий бенкет з концертною програмою, в якій візьмуть участь визначні мистецькі сили. Парафія св. Тройці в Ірвінгтоні є великою, ані старі, бо існує всього десяти років. Вона добре зорганізована і члени її побожні, працюють та жертвували. Кошти будови церкви із внутрішнім устаткуванням вноситимуться біля ста тисяч доларів. Іноностас, виконавши знанням мистецтвом-іконописцем, вже покінчив. Петром Літвіновим, відновлено і достосовано до нової будови самими парафіянами на чолі з головою п. Олександром Літвіновим. Десяті сестриць підготували українські стилеві вишивки для оздоблення нового храму.

Усі трудяться, неначе ті ближні, включно з головним контрактором будови церковного будинку п. Миколом Химчаком, який дивини й но-чимами доглядає виконувати майстрами роботи, щоб якнайкраще та найшвидше усе закінчити перед посвяченням.

Через тиждень після посвячення української православної церкви відбудеться урочисте благословення величного храму української католицької парафії св. Івана Христителя в Ньюарку при Санфорд евеню та Айві стріт.

Посвячення довершить Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА Амвросій Севинши. Оглядаючи на зовні та в середині цю колосальну і прекрасну, півторамильонову церкву, ви не матимете крапчиків для вилузу захоплення, як назвати чудом архітектури. Посидання візантійського стилю з модерними архітектуральними здобутками творить імпазантистичні цілі будови. Всі внутрішні колонни й майже всі стіни є з мармуру та кольорового каменя, злегка рожевого відтінку.

Видвлюючись у відкриті копулу церкви, що разом творить і її склепіння високою біля вісімдесяти стів від підлоги, мимоволі зринає думка; чи не стоїте ви в церкві святого Юра у Львові. Сошіашне проміння проникло крізь різнокольорові шпальти вікон у копулу й немов би веселюче освітлює чудовий мармуровий престої із золотими вирізьбленими написами. Позаду престолу образ-мозаїка Воскреслого Христа з простягнутими руками. І неначе чуєте його слова: "Прийдіть до мене усі... змучені, знедолені..." Цей величний Храм Божий в Ньюарку є гордістю не тільки двох тисяч членів цієї парафії, але й гордістю всієї української спільноти у ЗДА.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

УКРАЇНЦІ КАНАДІ ПЕРЕД КОРОЛІВСЬКОЮ КОМІСІЄЮ

Банкувер. — Чергові переселення Королівської Комісії Канади для справ двомовності й двокультурності відбулись тут в днях 10-12 травня, а опісля в Вінніпезі в днях 17. 20 травня. Ряд українських установ і товариств, що переслали свої меморандуми до Комісії в Оттавіні минулого року, будуть покликані на офіційні переслухання в згаданих ретенціях. Усі переслухання доступні для широких кіл громадянства, що цікавиться справами Комісії й майбутнім Канади.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. О. ПРІЩАКА В УВАН

Нью Йорк (Л. Д.). — В суботу 1 травня 1965 року, знайомий професор Гарвардського Університету Омельян Пріщак прочитав на пленарній конференції УВАН у ЗДА доповідь п. н. "Дата постанови „Слова о полку Ігореві“. Аляцаючи що пам'ятку, д-р Пріщак прийшов до висновку, що „Слова о полку Ігореві“ було написано в роках 1200-1201. Імовірно, що автор не був учасником походу, а склав свій поетичний твір на замовлення тодішнього чернігівського князя Юрія Святославича, використуючи нову версію про Ігорів похід в чернігівському літописі як також оповідання очевидця.

ДОПОВІДЬ ПРО КОНСТИТУЦІЙНІ АКТИ УНР

Нью Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗДА алаштує Наукові засідання Правничо-Економічної секції Академії з доповіддю проф. Якова Зозулі п. н. „Конституційні Акти УНР і їх творці“.

Засідання відбудеться в неділю 9-го травня 1965 року о 6-й год. веч. в будинку УВАН при 206 Вест 100 вул. Н. Й.

Єпископ Йосиф Шмондюк відвідав УВАН в Нью Йорку

Стемфорд. — В дні 28 квітня ц. р. єпископ Стемфордський Йосиф Шмондюк відвідав Музей і Архів та Бібліотеку Української Вільної Академії Наук в Нью Йорку, щоб познайомитись із здобутками української культури й науки цієї нашої Установи. Владика, як відомо, відновив у своїй палаті Музей і Архів, (заснований ще Митрополитом Констянтином Богачевським в 1935 році) й живе й цікавиться всім музейним та архівним зібранням інших наших подібних установ. В палаті Владика є відділ під назвою всі наші тої року інституції, Владика Йосифа привітали в Академії й президент проф. Ол. Архипович, його заступник проф. Д. Горнячків, керівник Музейного Архіву проф. В. Миколович, та Секретар УВАН проф. І. Замша.

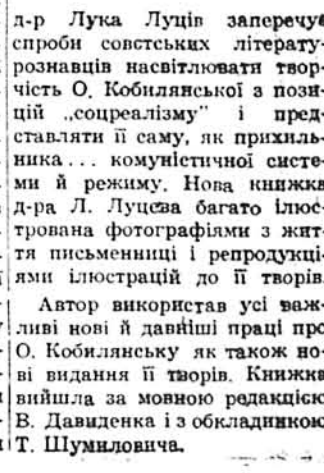
Владика із великим зацікавленням оглянув цінні архівні й музейні експонати та познайомився із працею УВАН в цілому, про що його інформували присутні члени праводу УВАН. Під кінець Владика вписався в книгу відвідувачів, а Управа УВАН передала йому на пам'ятку цієї візити книгу проф. Павлика про св. Софію та інші видання УВАН з дедикацією. В товаристві Владика був теж д-р Василь Лещинський, керівник Музею і Архіву й президент проф. Ол. Архипович.

В Нью Йорку відбулося відкриття виставки образів Б. Крикова й О. Гурської

Нью Йорк. — В неділю 2-го травня ц. р. відкрито тут у галерії Літературно-Мистецького Клубу виставку образів Бориса Крикова й Ольги Гурської, що живуть в Аргентині. Після того, як формально голова Ньюйоркського Відділу Об'єднання мистців М. Черешньовський проголосив виставку відкритою, мистець А. Малюца пригадав, що це в 20-их роках приходили з Києва до Львова вістки про Бориса Крикова, як молодого талановитого мистця-модерніста. Коли більшовицька цензура над мистецтвом примушувала ставати на шлях „соцреалізму“ — Криков не піддався цьому тискові, але переставив на модерний реалізм. З черги ред. Кедрих подякував в імені неприяних авторів усім тим мистцям, які допомогли йому в технічному оформленні цієї великої виставки. Показується на ній 30 олій, і 15 гравюр Крикова різної величини й тематики, та 28 олій Ольги Гурської, — квіти й мертва природа. Зараз у першому дні виставка вітшала великим успіхом.

Праця д-ра Л. Луцева про Ольгу Кобилянську вийшла окремим книжковим виданням у Видавництві „Свобода“

Друквана фейлетонами у „Свободі“ з приводу 100-річчя з дня народження видатної української письменниці Ольги Кобилянської, що його відзначувало в 1963 році, праця д-ра Луки Луцева п. н. „Ольга Кобилянська“ появила востанє у виданнях „Свобода“ окремим книжковим виданням. У своїй монографії, що є єдиною такою роботою про Ольгу Кобилянську з виданих на еміграції останніми роками літературознавчих праць, д-р Л. Луцев — відомий український літературознавець, автор багатьох праць про Шевченка, виданої минулого року у видавництві „Свобода“ праці „Тарас Шевченко — співіве української слави і волі“, подає огляд й оцінку літературної творчості Ольги Кобилянської. Окремі періоди творчості й окремі твори Ольги Кобилянської д-р Лука Луцев аналізує й інтерпретує на основі її біографії, підкреслюючи розвиток українських естетичних в творчості О. Кобилянської й зокрема висвітлюючи нею в мистецькому відношенні проблему землі. Своєю інтерпретацією й визначенням місця О. Кобилянської в розвитку української літератури

ОЛЬГА КОБИЛЯНСКА

СВОБОДА **SVOBODA**
ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Енергійний президент

Теперішнього президента З'єднаних Держав щораз частіше порівнюють з його попередником із початку цього сторіччя, Теодором Рузвельтом, який мав за девіз у своїй поведінці: "Говори м'яко, але тримай в руці бучку". Як запевняє "ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 10 травня ц. р. — президент Джонсон вдовольняє таким порівнянням, дармащо "Тедді" Рузвельт був республіканцем. Він також знаходить у своїй закордонній політиці та в багатьох своїх законодавчих заходах у внутрішній політиці повну підтримку республіканської опозиції. Річард Ніксон, який критично висловлювався про президента Дж. Ф. Кеннеді, що він ніби "промовляв як лев, але діє, як миша", тепер висловив велике признание для рішучості президента Джонсона та правильності підходу до комуністичних зазіхань у В'єтнамі і в Домініканській республіці. Швидкість, з якою Джонсон вислав морську піхоту на Домінікану, викликала не тільки обурення серед всіх комуністів у широкому світі, але й критику з боку різних південно-американських та тутешніх ультра-демократів, які добачали в тому акті поворот до так званої "долларової" дипломатії, підтримувати збройною силою. Здавалось, що ті голоси мовили в підданіх морських до Домініканської республіки. Але сталося навпаки: Президент вислав далі контингент військ і з'ясував в радіо- і телевізійній заяві, що він рішуче не допустить до перетворення Домінікани на другу Кубу. Факт, що Президент зробив це без офіційної авторизації з боку Організації Американських Держав, поставивши їх перед доконаним фактом, і що він не зламався крику, лайок і погрозу з боку всіх комуністів та їхніх ліво-ліберальних полемтичів — с доказом цілком правильного підходу до центральної проблеми сучасного світу: комуністичної загрози, яку треба поборювати в корені, рішучими заходами. Ліберальні дорадники американських президентів сумно заслужилися для Америки і вільного світу при різних історичних нагодах: громадянської війни в Китаї, стратегії генерала Мек-Артура в Кореї, мадлярського повстання, берлінського муру і, врешті, виправу у Свинячу затоку на Кубі. Коли б президент Труман, Айзенгауер і Кеннеді не слухали поради отих своїх ліберальних прибічників — комуністи не грали б ніякої ролі в світі ніякої суттєвої ролі.

Президент Джонсон продемонстрував не словами, а діями, що ЗДА під його провідом поставлять гать кожному далшому поширенню комунізму чи то у Південній Азії, чи в Латинській Америці. Цим він може перейти до історії дійсно, як великий державний муж і оборонець волі у світі.

Комуністичне правосуддя

Судова розправа проти Михайла Михайлова, асистента філософського факультету в Закарському університеті за надруковані ним в журналі "Діло" спогади про його перебування в Москві влітку 1964 року закінчилася твердженням "вини" вироком: дев'ятьма місяцями в'язниці. П'ять місяців тортури одержав він за те, що, "знеславив" чужу запряжену державу, і п'ять місяців за те, що передав рукописи своїх спогадів для надрукування в одному з італійських видавництв. Як і можна було сподіватися, головною основою для обвинувачення й вироку були ті місця із спогадів М. Михайлова, в яких він стверджує, що винахідниками "таборів смерті", т. зв. "концентраційних таборів" були не гітлерівці, а більшовики ще в 1921 році, і що методи геноциду застосовували вперше також не німці, а большевицький режим супроти мадярськоневоленних Москвою народів. Суджений за цю правду, Михайлов навіть і не пробував заперечувати її чи відкидати її, що він написав. Він заявив одверто, що порівняв совєтські табори смерті з гітлерівськими цілком свідомо, зважачи на те, що сталінізм не є кращий за фашизм; що кожний тоталітаризм однаковий по своїй суті, не зважаючи на те, чи він є гітлерівський чи сталінський.

Обвинувачення проти М. Михайлова було базоване виключно на політичних моментах, і розправа відбулася на вимогу очолюваних Тітою югославських компартійних кіл. Політичний характер процесу підкреслив і голова судового трибуналу, заявляючи, що М. Михайлов своїм виступом діяв на шкоду "дружніх взаємин" Югославії з СССР і що свої репортажі він писав із свідомим наміром, "причепити сьогоднішню боротьбу совєтського уряду проти сталінізму".

Абстрагуючи від того, що в порівнянні з судовою дійсністю в СССР та інших комуністичних країнах вирок на М. Михайлова був ще досить лагідний, факт його засудження ставить нібито ліберальну Югославію і її "правосуддя" в один ряд з тоталітарними державами типу СССР та інших комуністичних країн. Так зрозуміли політичну розправу тітосовського режиму над представником югославської інтелігенції не тільки світова опінія, але й інтелектуальні кола самої Югославії, які трактують вирок на Михайлова, як дальший вияв придушення особистості і творчої свободи в цій комуністичній країні.

А. Заплітний

В'єТНАМ ТА АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

Якщо йдеться про погляд американського громадянства на війну в Південному В'єтнамі, то вони вже від довгого часу поділилися на два табори. В першому всі ті, які з певними застереженнями або без них жадають виводу американських збройних сил з цієї країни і припинення відплатних налетів на Північний В'єтнамі. Другий табір обстоює думку, що ЗДА повинні залишитися у Південному В'єтнамі, обороняти його незалежність і стримати імперіалістичні наміри червоного Китаю.

За речника першого табору можемо прийняти В. Ліпмена, визначного журналіста старшої генерації, який часто виступав в органах великої американської преси, в радіо та телебаченні. Війна в Південному В'єтнамі, — твердить В. Ліпмен, — є передусім громадянською війною, і тому американці не мають права мішати у внутрішні справи цієї країни. Приймаючи, одначе, до уваги факт, що американські військові дорадники вже є в Південному В'єтнамі, що ЗДА зобов'язалися захищати його незалежність, виринули дві альтернативи. Перша — поширити воєнні дії на Північний В'єтнамі і змусити його припинити збройну інтервенцію на південь. Така дія може викликати війну ЗДА з червоною Китаєм, навіть третю світову війну. Друга альтернатива — переговори, хоч тепер на них є малі надії, бо ні Північний В'єтнамі, ні червоний Китай не хочуть про них і чути.

На думку В. Ліпмена та його однодумців, на поміч повинна прийти акція ЗДА по зашуканню, тобто тасмаша дипломатії. Вона повинна втримати теперішній стан до моменту, поки обидві сторони, тобто комуністи і їхні противники в Південному В'єтнамі, не прийдуть до якогось порозуміння. Вихід ЗДА з цієї країни не означатиме втрати їхнього престижу в світі, ні поменшення їхньої сили в Південній Азії, бо, маючи величезну летунську й морську перевагу на Тихому океані, вони можуть собі на такий крок дозволити.

На думку В. Ліпмена, ЗДА повинні всі свої засоби спрямувати на внутрішні реформи, поменшувати за року на рік видатки на оборону та побільшувати видатки на піднесення добробуту. Тому вони мусять вийти з В'єтнаму, з Конга, не турбуючись Верліном і не дуже переймаючись закордонними справами. ЗДА не приготувані на війну в джунглях, а нездарна і нестача владна в Південному В'єтнамі не вміє організувати державного життя і не має підтримки від місцевого населення. Проте йдеться тільки про перетривання до якогось часу, доки червоний Китай не зітре своїх гострих кінчиків, як це сталося в Совєтському Союзі. ЗДА з СССР співіснують, хоч він захопив всі країни Східної Європи.

Речником другого табору є демократичний сенатор Т. Дад, що виклав свої погляди у великій промові 23 лютого ц. р. в Сенаті. Усі твердження першого табору він звів до свідомого знамення і назвав їх новим ізоляціонізмом, а його реалізацію — політикою більше або менше замаскованого епізенту. Всі вони, сказав сенатор Дад, ціляють у саме серце наших національних зусиль зберегти нашу волю і безпеку. Якби ми дозволили викинути себе з В'єтнаму, то наше припинення війни відбилось би широким відгомном по цілому світі, і запрошені комуністами держави погодяться на умовини, що їх підготує ворог. Нам не бракує сил відстоювати волю нашої країни і вільного світу, але часом нам не достатє твердого рішення на це.

Війна в Південному В'єтнамі — заявив сенатор Дад — не є громадянською війною. Доки не почав її Північний В'єтнамі, при допомозі червоного Китаю, доти в Південному В'єтнамі був спокій, хоч там і були місцеві комуністи. Трагедією вільного світу, а зокрема ЗДА, є те, що вони стали жертвою грандіозного обману, затіяного невеликою групою воєнничих будиств у Південному В'єтнамі, які діють по лінії комуністичних інтересів. Пропаганда цієї групи повторює та поширює безкритично американська ліберальна преса. Успіхи цієї пропаганди величезні. Вона привела до нічим неоправданого державного перевороту 1-го листопада 1963 р. в Сайгоні та до смерті президента Діама. Вона спричинила таку хаотичну ситуацію, якої дотепер ніколи в тій країні не було. Ця воєнническа група докладає всіх зусиль, щоб не могла діяти стабільна влада, доводячи до щораз нових переворотів і представляючи їх як волю народу, який на ділі в цій акції не бере участі. Неправдивість пропаганди про переслідування будиствської релігії та про тиранські методи управління ствердила Комісія Об'єднаних Націй.

(Через кілька днів після промови сенатора Дада в мексиканській "Правді" появилася допис її кореспондента, який досить довгий час перебував у таборі комуністичних партизанів, що оперують в Південному В'єтнамі. В тому дописі сказано, що будиствські провідники були і є по стороні комуністів).

Не зважаючи на дуже галасливу саморекламу, — продовжував сен. Дад, — ця група ніколи не мала більше як 50.000 симпатиків, а це на 14 мільйонів населення дуже мале число. Правда будиствська релігія в усіх своїх відмінах має наскрізь пафистичні тенденції, протилежні всьому насильницьким рухам. Проте, всі вірні будиствці в Південному В'єтнамі не більше як 30%.

В дальшій своїй промові сенатор Дад затарував брак будь-якої уяви та співчуття в усіх тих, які домагаються виводу американців з Південного В'єтнаму. Вони або не знають, або наперед погоджуються із страшною долею населення цієї країни, бож відомо, яким величезним проливом крові закріплюються комуністичні режими. Дуже обещали еміграції. Перед вибухом другої світової війни появилися у Львові "Малі Друзі" (ред. Б. Гомовський), яким почастило перетирати (з величезними перервами) цілу війну. Виходить цей журнальчик-місячник у Львові, Кракові й Австрії (Німеччина) аж до часу масового переселення кшталту за море. Збагачені досвідом редактори й співробітники згаданих журналів щораз глибше вникали в національно-судовий і релігійний суть дитячої та спорідненої з нею юнацької літератури з двома основними завданнями: допомогти в розвитку духа й інтелекту юного читача та підготувати його до ролі повноцінного громадянина, християнина і спокійна література для дорослих. Якщо б можна прирівняти літературу для старшого покоління до містечкового храму, то дитяча література буде його передіком-вєстіблем, який кожен треба пройти, щоб побиачити красу самого храму. Хто не побував у цьому вєстіблі, залишиться на все життя неповноцінним членом

режії обчислення кажуть, що мексиканські комуністи умерли різними засобами майже 50 мільйонів "ворогів народу". Таке саме число можна встановити для китайських комуністів.

Сенатор Дад покликає також на деякі факти з недавньої історії України, кажучи, що, побіч значущих масових розстрілів і виводів до так званих поправних таборів, що їх в дійсності належить називати таборами смерті, мексиканські комуністи засудили на голодову смерть щонайменше п'ять мільйонів сільського населення України. Ми повинні залишитися в Південному В'єтнамі також тому, що наша власна і цілого вільного світу безпека цього категорично вимагає. Йдеться не тільки про 14 мільйонів в'єтнамців, але про 240 мільйонів народів Південно-Східної Азії.

Як подають деякі кореспонденти, що зблизка спостерігають політичне життя у Вашингтоні, сенатор Дад живе в приятельських відносинах з президентом Джонсоном. Час від часу він передає до Білого Дому корисні огляди міжнародних подій та свої висновки щодо американської закордонної політики, які президент Джонсон і його найближчі співробітники уважно розглядають.

В першому таборі, що його сенатор з Конектикату охреснив ізоляціоністичним, є ті, що стоять ближче або далше наліво від центру. Їхнє число не дуже значне, але, опанувавши велику пресу, багато радіо, довідників та телевізійних сіток, вони представляють важку силу. В цьому таборі є також ліве крило Демократичної партії, Американська Демократична Акція, яка захищає багато важливих постів у державному апараті і доведена старалася бути в тіні, але на останній своїй конвенції явно прилучилася до ізоляціоністів, зажадавши від Президента негайних переговорів у справі Південного В'єтнаму, і то без будь-якого забезпечення його дальшої долі. Тут є також частина професорів університетів і колегіальні, які раз-у-раз висилають до Білого Дому петиції.

Як доказ політичної наївності, мегаломанії та нетактичності представників цієї групи, наведемо дослівний текст заяви професора Сільського університету зі 152 підписами: "В переконанні, що дальше перебування американського війська у В'єтнамі може мати погубні наслідки для людності, прибитої війною та для підтримки миру, жадасмо від Президента та Конгресу ЗДА заххати політику поширювання воєнних дій, стримання налетів на Північний В'єтнамі і негайних переговорів у справі виводу американських збройних сил з В'єтнаму".

До другого табору належать з малими винятками члени Конгресу ЗДА, посли, сенатори і ті маси виборців, на яких вони мають вплив. Республіканська партія майже в цілості є за послідовну та тверду політику у В'єтнамі. Так само наставлена Демократична партія, крім її лівого крила, згаданого вже Американської Демократичної Акції.

Погляди Конгресу з'ясував 9 березня ц. р. спікер Джан

уєспільності, не підготованим думі великих завдань.

На жалі, цих істин ще не передумали наше громадянство до кінця, і тому, хоч діють всюдї багато, то переплатників наших дитячих публікацій мало. Впадає в очі загрозливий стан використання рідної книжки, а тим самим зростає небезпека замирення, а то й загинелі рідної мови та залежної від неї ідейної спадщини. Добру дитячу книжку (повторюємо: до 6 років) — бо є чимало й недорослої — заступають деякі недобрі батьки забавками на вулиці, низькоякісним фільмом і телевізором. Це велика помилка, бо навіть при наявності найкращих програм (до чого це дуже далеко) екран може бути тільки доповненням вишньої лектури.

Усім нам треба пам'ятати, що "напочатку було Слово", що виховної ролі містечкового слова не заступає ніщо, то залишити наше молоде покоління без рідної книжки — це засудити його на збайдужіння до рідної справи рідного народу й батьків. Наша мова повинна читати добрі книжки всякою доступною їй мовою.

Українець, що знає добре чужу мову, напевно більше скористас, коли, наприклад, читатиме Шекспіра чи Гете в оригіналі, а не в перекладі. Але є ідеї, пов'язані не тільки із змістом, а й з духом твору і з мовою — і це відноситься також до української літератури, що є духовним продуктом-твором нашого рідного народу, найціннішою частинкою його духовної істоти, джерелом і зброєю його культури. Ніякий, хоча б і найкращий переклад не всліл повністю передати воєнну силу Шевченкової поезії. Те саме треба сказати про сюжетність української історії, природи про життя, побут і релігійні звичаї українського народу — про все, що ознайомлює наших дітей українським народом і діє на українське чужинця. Цього не можемо знати в чужій літературі, хоча б і найкращій, це може давати тільки молоді тільки свої українська книжка (журнал).

Хоча "Дзвінок" проіснував тільки чверть століття, сьогодні варто бодай коротко згадати його відзначити "Бриляни" (Закінчення на сторінці 4-й)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО ПИТАННЯ ДЕПРЕСІЇ ТА АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЗДА

У "Свободі" з 16 квітня ц. р. у статті "Чи можлива тепер економічна депресія" п. Л. Г. слушно твердить, що тепер в загальному економісті виключають можливість такої "Великої депресії", яка прийшла за Гувера. Успішно — економічні реформи, проведені за часів Рузвельта для поборення цієї депресії, твердить автор, настільки змінили структуру економіки країни, що можливі ще менші "господарські коливання", але не депресії, як та кві.

Висновки погоджуються з висновками автора наведеної вище статті. "Нова економічна політика" Рузвельта, яку продовжує Ліндон Джонсон, в загальному вповні виправдалася, і тільки мала група ультраконсервативів під проводом Голдвотера протиставляється їй, називаючи її соціалізмом.

Але в цій статті твердження, яке вимагає виправлення. Це твердження звучить так: "Третя реформа, яку провів Уряд президента Ф. Д. Рузвельта в рамках так званого Нового Курсу — це федеральна допомога рілльництву. У зв'язку з депресією прибутки фермерів зменшилися, і їхня праця їм не оплачувалася. Внаслідок цього країні міг загрожувати брак харчових продуктів. Уряд почав допомагати фермерам, щоб підтримати їхню продукцію. Правда, це спричинило надлишки рілльничих продуктів, але урядова акція такі себе оправдує: ЗДА, які після другої світової війни докорюють майже весь світ, все таки мають великі запаси харчів, і сільське господарство Америки продовжує розвиватися".

Фактично під час "Великої Депресії" була в Америці настільки велика надлишка рілльничих сільсько-господарських продуктів, що Уряд Рузвельта мусів повести таку економічну політику, щоб зменшити цю продукцію і тим самим підняти ціни на аграрні продукти. Бо саме через цю "надлишкову" ціну на фермерські продукти обнизилися ціни на інші продукти, і ці "цінові жонгли" дошкульно зменшували прибутки американських фермерів. Щоб допомогти фермерам збільшити їхні прибутки, треба було допомогти їм підвищити ціни на їхні продукти зменшенням, а не збільшенням сільськогосподарської продукції. Робилося це так: уряд виплачував фермерам певні премії за зменшення посівної площі пшениці, бавовни і інших "надлишкових" аграрних продуктів, а при тому гарантував певні мінімальні ціни на ці продукти, коли їх не зважало на зменшення засівної площі, було все ж таки ще забагато з причин незалежних від фермерів, ні від уряду. Наприклад, незвичайно сприятлива погода та інші природні обставини такі спричиняли певні надлишки цих продуктів, які уряд мусів закуповувати по гарантованій ціні, коли ринкова ціна була нижчою, як це передбачалося в державному плані.

З цих саме причин, хоч в загальному аграрна політика Рузвельта продовжується, Америка все таки має деякі надлишки господарських продуктів, але ці надлишки не є такі великі, як могли б бути, коли б уряд не допомагав фермерам контролювати їхню продукцію залежно від попиту та цін на їхні продукти.

Д-р М. Дудра

ПРО "Я — НАЙМЕНША"

Марія Струтинська, авторка спогадів "Я — найменша", друкованих у "Свободі", незалежно гарно відіслала нам давні сторінки, приспані часом минулого. Читачи ці спогади і сам переживаєш ті роки, про які згадує Авторка. Хоч вони у кожного були інші, але змістом схожі — про чарівну країну, де у кожного з нас була своя рідна, дорога хата, батьки...

Здається, що стоїш маленьким хлопчиком серед наших нив, у промінні теплого сонця, а вгорі, наче грудка землі, повне жарворонки і своє моління голосить... Серед життя пестливо виставились головні сніні волоски... А там, під берегом, усміхалися білі — невинні ромашки, стидливо кляють свої пелюстки фіялки... Стоїш і розглядаєшсь довкруги, а вітерець, насичений запахом чебрецю, ніжно, наче рідна мати, пестить твою голівку...

Чи може бути крадія країни на землі, як та, де ми народилися?

Авторка дає нам чудовий добір слів — окресляє, що їх колись ще малими ми уживали. Яка чиста, чарівна, чудова мова малої дитини! Незасмічена, як тепер, американцями, як вона промовляла до нашої душі! Авторка дала нам у тих словах малої дитини найкращу китицю квітів, що колись наші ниви і поля акривали. А найважливіше, як гарно у цих спогадах виглядає її рідна хата, де вона вишувалася і виростала! А Рідняні та Великодні значіння! Переживаючи віпч перед св. Миколоєм — чи їх можна забути? Наша хата тоді була другою по церкві святиною.

Теперішні наші діти не знають того чару дитинства, не мають такої хати.

Але це було колись, давно... Наше нове покоління зовсім іншає. Яка цьому причина — втеча з Рідного Краю, страхіття війни, голод, нужда, життя по таборах, опісля нові місця поселення? Чи у наших малюк на їх душах не вибило все це зовсім чогось іншого, інших спогадів?

Може там, де колись за наших часів росли волоски і стелився чебрець, де були лани збіжжя і шумів ліс — вирастають нові міста з модерними "мародерами". А покоління, що по нас прийде, не буде вже опіслявати чару рідної хати, бо життя тоді буде зовсім іншає.

Нехай цих кілька слів будуть як щира подяка Марії Струтинській за її "Я — найменша".

Степан Салки

Ню Йорк

Читайте українські книжки і газети, бо частина читачів веде до просвіти, в просвіте — це сила

КРАЙ ТА ЕМІГРАЦІЯ

У Великодньому і Різдвяному часі, в роковини народни, на ім'янини чи при інших родинних нагодах думки лінуть в Україну, спонукувані спогадами "як то було колись". І за кожним разом автоматично виникає проблема, що є такою ж давньою, як давніми є еміграції, зроджувані з релігійних, політичних чи расових переслідувань, які прогнали людей з їх рідних сторін.

Добре сталося, що в останніх місяцях знову оживилися природні дискусії на цю давню, завжди актуальну тему. Не шкодило теж, що люди гарячливі, бож всі мають той самий ступінь політичної освіти і громадського досвіду, та й годі від усіх вимагати того самого темпериенту. Зате на манівці сходять дискусії, коли вона, замість вестися довкола проблеми, починає вестися довкола осіб, — коли замість аналізувати справу й розглядати всі її аспекти, дискусія починає атакувати окремі особи. А вже цілком затемиється проблема, коли, з цілком дискредитувати особу з іншим поглядом, подається її минуле з цілком фальшивими, зловбними коментарями.

Наприклад, коли на публічних вічах і в денних органах преси закидається українським емігрантам, ось чому би й авторів цих радий, що він колись, 30 років тому, заявився за легальною політикою й еволюційною боротьбою на рідних землях у відношенні до займанця, а тепер пропав за принципово негативне й безкомпромісове становище, то це аж ніяк того емігранта не дискредитує. Навпаки, така різниця становищ тоді і тепер — логічна і правильна. Бож у цьому саме різниця між красом і еміграцією.

У рідному краї, в умовинах чужинської окупації, всі ті, що не йдуть в підпілля і не ведуть виразної революційної роботи, мусять так чи інакше жити й діяти легально і, відповідно до умовин та конвєнтури, стосувати різні методи, як ступеню добувати народові культурні, господарські й політичні пільги. Еміграція ж, навпаки, має ставитися до займанця безкомпромісово, негативно, бож її завданням є взагалі робити в національно-політичній площині те, чого не можна робити на рідних землях: плекати державницьку національно-політичну думку та виявляти правдиві думки й настрої земляків — патріотів, що їх вони виявляли не всіли — просто з причини самозбереження.

Усі погоджуються з тим, що місцєю еміграції є допомагати рідному краю, але різняться щодо метод, як це робити. Одні радять достосовуватися до відносин і метод у рідному краї. Значить — нажучі речини цієї концепції — коли в Україні не стало революційного підпілля і тамошні патріоти еволюційним шляхом намагаються виборювати різні пільги, використовуючи час дієвості чи сповідної "відлуги" (залишася на боці питання, чи існує "відлуга" в дові урядової політики "злиття націй"), то й ми повинні заступувати опозиційне виступ. Алеж, мабуть, правильніший є думка, що коли ворожий окупаційний режим настільки скріпився, що уможовляє будь-які ас-кравші вирази протесту, то саме еміграція повинна той протест посылити, і що земляки в Україні черпають надію, енергію і насаду саме з несподіваної стійкості та безкомпромісовості еміграції. Очевидно, що своєю місцєю еміграція щойно тоді буде виконувати, коли, поруч із твердою політичною поставою, яка завжди підкреслюватиме існування на рідних землях стану чужої, народної ворожої влади й чужої системи, — коли поруч із цією поставою творитиме культурні цінності непомітною вартістю й умітання здобувати рідний визвольний справі чужинських приятелів.

Чому не можна дискутувати над цими проблемами виключно у площині власне проблем, чому не можна взагалі дискутувати, тобто вести "діалог", а не виголошувати "монологи", закриваючи рота людям іншої думки, і чому треба обов'язково хапатися методи персональних колючок і лайок? Це ніколи такою методологією ніякої проблеми не розв'язано і рівня політичної думки не підвищено.

Іван Бедриш

Роман Завадович

БРИЛАНТОВИЙ ЮВІЛЕЙ "ДЗВІНКА"

3

Великою честю для "Дзвінка" було мати між своїми співробітниками Івана Франка, що вже в першій році видання опублікував у цій журналі свого неперевершеного "Ліса Микити", а далі клясичну "Ріпку", авторизовані твори "Абу Касимові калці" та "Пригоди дон Кіхота", а також чудову серію казок "Коли ще звірі говорили". Франко без вагання прийняв на себе роль "дитячого письменника", даючи цим приклад партій наслідування тим усім творцям містечкового слова, яких Бог наділив даром уміня промовляти до серця молодого покоління, того покоління, що завтра має стати перемиском предківських заповітів і надбав батьків. Звичайно, не кожний письменник має цей дар. "Пись-

менники, які творять дитячу літературу, самі мають у собі багато дитячих елементів. Механіка їхнього мислення мусить бути дуже зближена до механіки мислення дитини, інакше їхні твори не знайдуть співзвуччя з дитячою фантазією" (З. Тарнавський).

"Якщо б ти вмів писати так, щоб тебе зрозуміла кожна дитина, ти був би великим". (К. Макушинський: "Безгрішні на себе роль дитячого письменника", даючи цим приклад партій наслідування тим усім творцям містечкового слова, яких Бог наділив даром уміня промовляти до серця молодого покоління, того покоління, що завтра має стати перемиском предківських заповітів і надбав батьків. Звичайно, не кожний письменник має цей дар. "Пись-

менники, які творять дитячу літературу, самі мають у собі багато дитячих елементів. Механіка їхнього мислення мусить бути дуже зближена до механіки мислення дитини, інакше їхні твори не знайдуть співзвуччя з дитячою фантазією" (З. Тарнавський).

"Якщо б ти вмів писати так, щоб тебе зрозуміла кожна дитина, ти був би великим". (К. Макушинський: "Безгрішні на себе роль дитячого письменника", даючи цим приклад партій наслідування тим усім творцям містечкового слова, яких Бог наділив даром уміня промовляти до серця молодого покоління, того покоління, що завтра має стати перемиском предківських заповітів і надбав батьків. Звичайно, не кожний письменник має цей дар. "Пись-

менники, які творять дитячу літературу, самі мають у собі багато дитячих елементів. Механіка їхнього мислення мусить бути дуже зближена до механіки мислення дитини, інакше їхні твори не знайдуть співзвуччя з дитячою фантазією" (З. Тарнавський).

"Якщо б ти вмів писати так, щоб тебе зрозуміла кожна дитина, ти був би великим". (К. Макушинський: "Безгрішні на себе роль дитячого письменника", даючи цим приклад партій наслідування тим усім творцям містечкового слова, яких Бог наділив даром уміня промовляти до серця молодого покоління, того покоління, що завтра має стати перемиском предківських заповітів і надбав батьків. Звичайно, не кожний письменник має цей дар. "Пись-

Д-р Мирон Л. ЗАРИЦЬКИЙ
голова

3 діяльності-відділу УНКА в Сан Франсіско

Загальні Збори

12-го грудня 1964 р. відбулися Загальні Збори членів Відділу УНКА, на яких одногослосно (43-ма голосами) до Екзекутивної ради, з незначними змінами, тих самих людей, які від 1961-го року очолюють Відділ УНКА. До Екзекутивної ради входять: Ол. Лиско — голова, С. Паньків — з. голова, М. Потрогос — секретар, О. Вермонт — орг. секретар, М. Сорока — скарбник, С. Підгірня — господарин, Ч. Недашківський, Д. Марчинський та С. Кісч члени Екзекутивної Ради. Контрольною Комісією входять: Ілля Чабан, М. Костирко та О. Глинський.

На Зборах голова з'ясував головні завдання Відділу УНКА: репрезентація української колонії перед урядовими чинниками та іншими національними групами, влаштування національних свят установлених Централією УНКА та координація українського громадського життя.

Голова подав до відома в загальних нарисах, як Відділ УНКА в Сан Франсіско виконує свої обов'язки. Він ствердив, що Відділ УНКА задовільно репрезентує українську громаду названої та гідно відзначає укр. нац. свята.

Роковина 22-го Січня

За старанням Відділу УНКА в Сан Франсіско мейор міста Сан Франсіско (800 тисяч мешканців) та мейор сусіднього міста Окленд (400 тисяч мешканців) проголосили 22-ге січня 1965 р. Днем Української Незалежності.

Вони теж наказали висісти укр. прапор на будинках своїх урядів.

Відділ УНКА влаштував теж святочну академію в неділю 24-го січня, на якій було присутньо 180 осіб. Керівник програми пан Д. Марчинський поінформував присутніх англійською мовою про значення акту 22 Січня. Проф. д-р Я. Шумелда сказав доповідь укр. мовою. Прогрешання від мейора Сан Франсіско передав Джек Моррісон, член Ради Супервайзора. Від місцевого Комітету Повнозвешених Націй промовляв М. Джорджевич. Попередній мейор Сан Франсіско, Джордж Христосфер, який дуже прихильно ставився до українців, прибув з дружиною на нашу академію та сказав палку промову, в якій висловив признання українцям за їхні змагання до незалежності. Він закликав українців в ЗДА учинити своїх дітей українцями, зберігати гарні укр. звичаї, щоб укр. діти були горді з того, що вони походять з укр. роду, та, щоб ці діти могли перебратися від батьків ідею визволення України.

У мистецькій частині академії треба відмітити виступ соліста-баритона В. Чайківського, колишнього професора Музичного Інституту у Львові.

Його виконання „Гетьманів“, „Та не має в світі“ та інших творів викликало захоплення публіки. Важливою частиною програми академії були українські народні танці у виконанні групи танцюристів під керівництвом Олі Вермонт та Івана Поліщука. Три місцеві щоденники принесли звіт про виконання провідання Роковини 22 Січня. Одна щоденник помітив світліну двох панночок в укр. нац. одязі. Загальний тираж всіх газетних видань, у яких були статті про відзначення 22-го Січня, дорівнює півтора мільйонам.

Шевченківська Академія 14-го березня Відділ УНКА влаштував святочну академію

в пошану Т. Шевченка. У першій частині академії була доповідь пані З. П. У мистецькій частині академії треба відмітити виступ композитора Івана Вовка, який виконав на роялі „Рансодію“ Листа. Його учениця Л. Вермонт виконала „Сольфеджісто“ К. Баха та „Мазурку“ Ф. Шопена. О. Потрогос виконала на роялі „Реве та стогне“, Леся Боднар — „Токату“ М. Берковича та „Мілромпту“ Ф. Шуберта. Маруся Черепенко сказала вірш Т. Шевченка „Суботів“.

У другій частині висвітлено фільм „Шевченко у Вашингтоні“ продукції Юрія Тамарського.

Доложено всіх можливих старань, щоб цей фільм показати українському громадянству у його повній красі.

Всі ті технічні засоби та професійно виконаний фільм спричинили у присутніх враження, що вони знаходяться у порядному кінотеатрі.

Фільм зробив велике враження на всіх присутніх. На академії було 200 осіб. Чистий прибуток у сумі 51.50 доларів відіслано до Комітету Пам'ятника Шевченкові. У перерві та по закінченні академії члени місцевого Відділу МУН розпродали видання англійською мовою про значення акту 22 Січня Шевченкові на суму 56 доларів.

Інформаційна брошушка „Україна“

Три роки тому Відділ УНКА видав на локсусовому папері брошушку з інформацією про Україну. Матеріал с поданий в англійській мові та поділений на такі розділи: 1) Край. 2) Натуральні та промислові ресурси. 3) Історія. 4) Сучасне політичне положення. 5) Культура. 6) Релігія. 7) Українська поза межами України. У брошушці є теж мапа карт України та список важливіших праць про Україну укр. мовою. Брошушка видана тиражом 20 тисяч. Загальний кошт 650 дол.

З приводу виступів в Сан Франсіско ансамблю танцю Вірського роздаю шість з поштовими тисяч цих брошушок, які прийшли подивитися на укр. танцюристів. Розбуджене зацікавлення публіки до ансамблю танцю перенеслося на брошушку, яка давала цій публіці правдиву інформацію про повнозвешену Україну. У минулому році Відділ УНКА влаштував пам'яті Шевченка концерт в парку на якому мільярд дуета оркестра грали укр. музичні твори. Великою атракцією були й укр. танці у виконанні місцевої укр. танцювальної групи.

У Відділі УНКА в Сан Франсіско закупили цю брошушку теж інші Відділи УНКА, а в тому числі теж стейтський Відділ УНКА в Північній Дакоті, від якого цю брошушку отримав сенатор Мілтон Йонг.

На пропозицію цього сенатора повний текст цієї брошушки був включений до протоколу нарад Сенату ЗДА у дні 22-го січня 1965 р. У відбитті з протоколу Конгресу

Вишивані вечірники

Щорічна імпреза Окружної Ради Відділів Союзу Українок у Нью Йорку відбулася цього року 6-го лютого. Зала Українського Дому була повнена і відділи СУА можуть похвалитися успіхом.

Вишивані Вечірники з слайдою загально-громадського імпрезою легкого жанру, організованою цілим колективом Союзу Українок Нью Йорку і околиці під проводом Імпрезової Референтури Окружної Ради. На вечірники сходяться чимало нашого громадянства.

Програма забави є пристосована до багатьох присутніх, — вона має в собі багато „староукраїнського“ характеру.

Є смачний, домашній буфет, приготований членами відділів, є продаж квітів, є конкурс на найкращу вишивку і вибір Королеви, і є оркестра „Амор“. Є хлопці, що підпарюють стіли замість танцювати, і є дівчата, що не танцюють — дарма, що гарненькі, ні милі.

На забаві центром уваги всіх є вишивка, та цього року важко було рішати, кому призначати нагороду. Пані Олі Слівка і Світлана Неділка одержали перші нагороди за довгі балери суки, інші нагороди призначили пані Марії Донцовій і Любі Мазурак.

Третю нагороду призначили Каліні Чічі.

Пл. Олімпія Сенів, Глорія Папроцька, Стефанія Чорна, Марія Василь і пані Нагіна бода одержали нагороди за гарно вишиті короткі суки; пл. Надія Качук, Ірина Цапівна були нагороджені за приміщення вишивки до костюмів, а пл. Зіна Раковська.

БРИЛАНТОВИЙ ЮВІЛЕЙ „ДЗВІНКА“

Закінчення зі стор. 2-ої

Січового Стрілецьства. Продавця він і в тому, що після чорних днів першої світової війни, не зважаючи на невдачу визвольних змагань і на тяжке життя Західної України в умовах чергової окупації, там зараз же відродилося українське дитиче видання (журнал „Світ Дитини“ і „Дитяча Бібліотека“), а згодом українська преса розрослася лише на терені Галичини до кількості трьох журналів, які поділилися чималою залежністю від їх характеру та зацікавленості. Все росло на ґрунті, підготованім у великій мірі „Дзвінком“.

Ще й тепер не можна сказати, що „Дзвінок“ належить повністю до архіву історії. У сьогочасній дитячій пресі („Веселка“ в ЗДА „Юні Друзі“ в Англії та ін.) знаходимо матеріали, безпосередньо або посередньо зачерпнуті з „Дзвінка“. Франкові ж твори для дітей, уперше опубліковані в „Дзвінку“, сяють і сьогодні невялою красою та мудрістю і постійно перевидаються, бо це залізний фонд нашої мистецько-педагогічної літератури, її гордість і краса, школа і зразок для письменницького доросту. Те саме можна сказати про твори Лесі Українки, призначені для дітей.

Світла пам'ять працівників „Дзвінка“, його видавців, редакторів, співробітників і добродіїв, заслужовує на велику вдячність-пошану за їх жертвований труд. У фундаменті будівлі, який на ім'я Вілліа Україна, вони поклали наріжний камінь, один із чотирьох головних. Але треба сказати, що то були тільки початки. Не їх вина, що пізніші воєнні буревії, окупації, національні утиски та інші негоди раз-у-раз розруйнували до самих основ мур національного храму. Все такі

ЗДА „Конгресмен Рекорд“, яка за старанням Централі УНКА вийшла великим тиражом, є теж повний текст цієї брошушки.

Екзекутивний Відділ УНКА в Сан Франсіско

В'єтнам та...

Закінчення зі стор. 2-ої

МекКормек, кажучи: „Наша країна і наш нарід хочуть миру в світі, але миру не за всяку ціну. Ми можемо вести переговори, але ніколи не підемо на капітуляцію. Погрози з Москви і Пейпінгу не навівають на нас страху. Історія ствердила, що, коли заходить потреба, Америка вміє воювати за справедливість, волю і мир. Обидві наші партії під проводом президента Джансона ніколи не підуть на епізмент. Ми знаємо з недавньої історії, що епізмент — це пряма дорога до війни“.

В. Ліпмен включас до цього табору вищих військовиків та поважну кількість дипломатів, кажучи, що дотепер немає ще в ЗДА воєнної партії, але „воєнні яструби“ є дуже сильні та впливові в армії і серед дипломатів. „Воєнні яструби“, — заявив В. Ліпмен, — хочуть бомбардувати Ганної і промисловість Північного В'єтнаму, а якщо вишасться червоний Китай, то без надуми бомбардуватимуть Китай. Якби в ЗДА взяли верх „воєнні яструби“, на думку Ліпмена, це означало б світову війну.

Немає потреби доказувати, що такого безкритичного та обмеженого типу не існує ні серед старшин американської армії, ні серед американських дипломатів. Підпалювачі війни зустрічаються тільки в арсеналі комуністичної пропаганди. А такий засіб понижувати в очах безкритичних слухачів своїх опонентів дуже далекий від правил чесної гри, якою колись гордилася американська преса.

В 1958 р. коли червоний Китай заявив, що забере острови Кімої і Матеу навіть тоді, якщо ЗДА стануть в їх обороні, „Ізоляціоністи“ всіх відтінків також обчислювали, що біля 10 мільйонів американців можуть загинути в руковищах Нью Йорку, Філадельфії, Дітройту, Вашингтону і інших великих міст, отже треба задовольнити бажання Пейпінгу. Тодішній президент Айзенгауер так, як і президент Джансон у своєму зверненні 7 квітня ц. р. такими самими аргументами, хоча іншими словами, заспокоїли громадянство, 23-го серпня 1958 р. почав червоний Китай сотками гармат бомбардувати загради острови, але без якого буть стратегічного та політичного успіху. По двох тижнях замовили червоні гармати, і острови залишилися при Тайвані. Нью Йорк, Вашингтон і інші міста залишилися цілі. Справа Кімої і Матеу перестала бути актуальною на Далекому Сході. Те саме буде з Південним В'єтнамом, якщо президент Джансон не подастесь під натиском гістерії і паніки, які йдуть з табору ізоляціоністів та прихильників епізменту.

Зерно, засіяне „Дзвінком“, не пропало. Головне ж — збереглася живою ідея і розуміння ваги літературної праці для молодого покоління, для майбутнього нації.

Чи наше громадянство на еміграції у вільному світі, маючи для свого розвитку всі можливості, збереже з честю цю ідею, підтримає її і викристанас духовний скарб рідної мови та рідної дитячої літератури для добра своїх дітей і на користь своїй Батьківщині, це залежить від неї, від її передбачливого проводу, від ініціативи її підприємишности, від відповідальних за її майбутнє.

Хай Бог допоможе українській еміграції скласти успішну цей іспит перед історією! (Київ)

Дарія Киши

Олена Лиско і Надія Когут за вишитої блюзки. Пл. Хомацьку Ану Болонну, Євгенію Тріску і Маю Падох нагороджено за добре примінене вишивку до модерного одягу.

Мужчини теж брали участь у конкурсі, і пл. Ярослав Дупака і Зенона Куровицького нагороджено за майстерно вишиті сорочки. При чій нагоді варто було б подумати, чи і як вишивана муська сорочка могла б заступити трафаретне „тукедо“ на наших більших імпрезах чи офіційних балах.

Гості на вечірниках вибрали Королеву і Царівну. Панна Мая Падох передала урядованню новий Королеві панні Дарії Киши, студентці першого року Гантер коледжу та двома гарненькими Царівним пл. Уляні Сироті і Надії Качук.

О. С. П.

Праця

MALE & FEMALE

ПОТРІБНО КУХАРКА (КУХАРКИ) помічниця (помічниця), БЕЛІТЕРІВ і ПРАЙВРАТНИЦІ до літньої оселі в горах. Телефонувати від 7 год. веч. Тел. N. Y. — EV 3-1830

Праця

HELP WANTED FEMALE

Englewood Cliffs, N.J. ПОТРІБНО ДОСВІДЧЕНОЇ ЖІНКИ до загальної домашньої праці. 6 або 8 год. денно. Тел. до 5 по пол. 943-7174 по 6 веч. 568-9021

Праця

HELP WANTED MALE

Мусить любити діти. Дівчинка 5 літня і немовля. Побажати поспішні референції. Помешкання на місці — власний покій East Side, літом на селі. „Liberal time off“. \$50.00. Тел. 10-1 по пол. UN 1-1679

Праця

HELP WANTED MALE

TOOL MAKER ПОСТІЙНА ПРАЦЯ НАДЦІСЕЛЬНИ ГОДИНИ

Телефонуйте 772-7700 Ask For Mr. Beltzer

ФАХІВЕЦЬ ДЛЯ НАГЛЯДУ НАД МАШИНАМИ

Пованний фахівець електричного приладдя має велику посаду для фахівця, що доглядаять над машинами, з досвідом щодо прес, автоматичних монтажних машин та іншої продукції машинерії. Корисним може бути також досвід в гидравлічних помпах та електричних струмах. Висока платія і значенні різні користі. Зголошення до: Mr. J. WALSH THE THOMAS & BETTS CO. 36 Butler Street Elizabeth, N.J. (201) EL 4-4321

МІТТЯ ВІКОН

Досвід, постійна праця. Від 7:30 раню.

A-1 WINDOW CLEANING Co.

237 East 79th Street New York City, N.Y.

HORSESHOER — WANTED

Тільки досвідчені можуть голоситися. Добра нагода для відволідного. Fitzgerald—Horsehoers Mt. Kisco, New York 914 MO 6-5623

Платне політ. оголошення

У вівторок, дня 11-го травня 1965 року голосуйте разом з нашим

КЛЮБОМ 50 + 1

за мейора ТОМУ ВІЛЕНА та НОГО ПТАБ, щоб продовжити ті добродіїства, що їх місто Джерзі Сіті дістало під час адміністрації мейора Тома Вільяма в часі 17-ти місяців.

- Хто прочитав вулиці Джерзі Сіті?
- Хто обміняв податки два рази за 14 місяців?
- Хто очолює розробку тисячів домі в містечках?
- Хто поліпшив освітлення вулиць?
- Хто організував дії злочинних елементів, збільшуючи охорону міста особливо шночі?

- Хто з попередніх мейорів вислав у Вашингтон більше федеральної допомоги для міста?
- Хто дав понад 4,000,000 дол. підписаних робітничих платень (при дворазовому обміненні податків)?
- Хто зарядив, щоб 3000 покиннутих автомобілів зведено на брухт?
- Хто усеував 250 старих, непридатних і засмічених будівель?
- Хто постарався модерне протипожежне і санітарне приладдя для міста?
- Хто очисчував вулиці від сміття? І... від хуліганів?
- Хто прихвально б'є плоть для паркування авт. між кожним іншим попереднім господарем міста?
- Хто скоротив списки нероб?

← Це він довершив!

ГОЛОСУЙТЕ A-3 THOMAS J. WHELAN НА МЕЙОРА

Він має відвагу зробити діло, тож усе ми зробимо те, що залежить від нас, голосуючи 11-го травня 1965 року за мейора ТОМУ ВІЛЕНА і його листу в цілому:

For Councilmen-at-Large

Thomas M. FLAHERTY—B—20
Mrs. Evelyn HOENDER—B—21
Stephen J. KOPYCINSKI—B—22

FOR WARD COUNCILMAN

Thomas F. McGOVERN Anthony L. ALTOMONTE
Greenville, C-26
John J. KELAHER Thomas E. MARESCA
West Side, C-24 Hudson City, C-27

Anthony PEDUTO
Downtown, C-26
Fred W. MARTIN
Bergen-Lafayette, C-26

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ КЛЮБ Г'УДЗОНСЬКОГО ПОВІТЯ

ОЛЬГА БАРНА
Допоміжна жіноча служба

ІВАН БЕРВЕЦЬКИЙ
Виконавчий директор

МИХАЙЛО ВАРХОЛ
Президент

ТАРЗАН, ч. 5427. Біл із крокодилом.

WITH A CHALLENGING ROAR, TARZAN INTERCEPTED THE UGLY SAUKIAN BEFORE IT CLAIMED ITS PREY!

THE CROC REBELLED, SNICKING IN ANGLE—IT WHIPPED, TWISTED AND LASHED ITS TAIL IN AN ATTEMPT TO CLUSH THE APE-MAN!

З риком, викликом Тарзан притримав потворну шпірку, поки вона змогла мати претенсію на свою здобич.

Крокодил бунтувався, порскав із злости корчався, крутився і бив хвостом, щоб розчавити мавпо-люда.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 8-го ТРАВНЯ 1965 р.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Збори Б-ва св. І. Хрестателів — 270 Відд. в год. 7:30 веч. в домі-ці УНДОУ, 90 Файт вул. Приситесь членство прибути. — А. Шаран, М. Баран, С. Островський, рек. секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори і збирання вкладок Т-ва М. Грушевського — 219 Відд. в год. 7-8 веч. при 675 So. 19th Street. Приситесь прибути на збори та вирідити свої залеглі вклади. — М. Т. Юров, секр.

НЕДІЛЯ, 9-го ТРАВНЯ 1965 р.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. Річні загальні збори 345-го Відд. о год. 12:15 дні, по "Сл. Божий" в УПЦ св. Арх. Михайла парф. зали. Поводок денний: звіти членів Управління Відділу і Контр. Комісії, вибір членів управи і Контр. Комісії. — Управа Відділу.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори членів 338-го Відд. в год. 1-й по пол. в Укр. Клубовій залі на 2-й вул. Приситесь прибути та вирідити свої залеглі вклади. — Nick Kuch, sec. 109 Linden Ave., Monessen, Pa.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Великого — 364 Відд. в год. 2-й по пол. в Українській Домі, 3161 East 93rd St. — В. Влада, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. в год. 11:30 ранку в залі церкви св. Петра і Павла, West 7-ма вул. — В. Козир, предс. Т. Шмагала, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Окіл — 336 Відд. в год. 1-й по пол. в УНДОУ, 2253 West 14-й вул. Приситесь прирідити свої вклади. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. в год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клубі. — Ю. Кушнір, гол. Т. Песко, кас., В. Полович, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Дж. Місячні збори С-ва Рохд. Преса. Богородиці — 36 Відд. в год. 4:30 по пол. в церковній залі під 4. 305 Гудсон Авс. Є важні справи до поладження. — А. Стріпел, предс. К. Яро-славська, кас., С. Гунька, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка — 334 Відд. в год. 1-й по пол. в УНДОУ при West 14-й вул. Приситесь членство прирідити і вирідити свої вклади. — Н. Задеречний, предс. І. Холодний, рекр. секр., Ст. Вононок, фін. секр.

Real Estate

WOODHAVEN NORTH — \$37,000 Власник вижджас — мусить продати МУРОВАНИЙ ДІМ. 4 1/2 + 6 км. мешк. в добрім стані, гар. на 2 авта, 2 окремі огрівання. Інше. Показується за попер. замовленням. ROBERT L. THORNTON 165-21 Hillside Ave. JA 6-2069

JERSEY CITY, N.J. 4 КІМН. МЕШКАННЯ

Гарна паркетова підлога. Кафельна лазня, добре удержаний дим. Парове огрівання. Дорослі. Тел.: HE 5-6240

15 кімн. дім при гарній дорозі, річка — ціна \$3,000.00.

10 акрів землі, 600 стій фронту, потік — ціна \$1,000.00.

60 акрів землі, 600 стій фронту, річка — ціна \$8,000.00.

14 кімн. дім, 3 акри, боніто — ціна \$11,500.00.

Stephan OLEKSIW P. O. Box 348, Kerkhonkson, N.Y. Новай — тел.: 1-914-626-1682

Купуйте в підприємстві, що ооложується в „Свободі“

Roman Parcel Service

141 2nd Ave., New York City Tel.: GB 5-4430

Plane

Українська Експресна Пошта

НАДАЛИ ПАКЕТИ З ОДНОМ І ЗАРЧЕНІ. Різном. авта, холо-дильники, телевізори, машини до апарату і шиття і т. д. Урадію години: від 8:30-7 веч. Субота до 6-ї веч., в неділі від 10-3 по пол.

Інженерів і креслярів

Тимчасова робота (machine design). Звертатися до: Івн. Василь Майданський, тел.: 258-3530 111 Prospect, Ill., 901 S. Albert St.

Business Opportunity

Trenton, N.J. Продаю КАТУ

Цегляну, 5 кімнат, кухню, гор-дощі і гараж, в добрім стані. По блатній інформації про-шутел: в будні і в неділю по 6-й год. по пол. 892-7643 Trenton, N. J.

Салон краси

Засн. 28 літ в комерційній частині Брукліну. Високий улаш-тований 5-тих, 3-річне ооло-